

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MAOL ry:n lausunto matematiikan lisätunnin sijoittamisesta 2. vuosiluokalle

Useiden tutkimusten mukaan suomalaisten nuorten matematiikan osaaminen on laskenut jatkuvasti koko 2000-luvun. Pisa-tulosten mukaan vielä vuonna 2006 suomalaiset nuoret osasivat matematiikkaa parhaiten maailmassa. Matematiikan oppimisen asiantuntijajärjestönä Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry on ollut kehityksestä huolissaan ja esittänyt keinoja sen kääntämiseen. Näkökulmiamme on otettu huomioon vaihtelevasti.

Laskeva trendi on nyt kestänyt noin 20 vuotta, joten mikään yksittäinen toimi tai ajanjakso ei mielestämme voi olla syy eikä siksi myöskään ratkaisu. Tilannetta tulisikin nyt tarkastella perinpohjaisesti ja löytää toimenpiteitä, joilla tutkitusti on vaikuttavuutta. Hallitus on nyt osoittamassa yhteensä kolme lisätuntia alakouluun niin, että kaksi äidinkielen lisätuntia sijoitettaisiin vuosiluokille 1–2 ja yksi lisätunti matematiikkaan vuosiluokille 3–6. MAOL ry kiittää hallitusta siitä, että se suhtautuu ongelmaan vakavissaan, mutta kyseenalaistaa lisätunnin tuoman hyödyn. Matematiikan tuntimäärä ei ole vähentynyt 2000-luvulla ja on kyseenalaista, miksi tuntimäärän lisääminen ilman toimintatapa- ja sisältömuutoksia ratkaisisi mitään.

Samalla taloudellisella panostuksella voisi olla saavutettavissa tehokkaampia keinoja. Jakotunteihin suunnattu panostus edistäisi koulujen mahdollisuuksia järjestää opetusta oppilaiden kannalta joustavasti. Opettajankoulutuksen lisäresursseilla voitaisiin paikata osaamisvajetta, joka luokanopettajilla tutkitusti on matemaattisissa taidoissa alakoulunoppimistavoitteisiin nähden. Niin luokan- kuin aineenopettajilla tulisi olla riittävästi mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen ja verkostoitumiseen opetuksen laadun turvaamiseksi muuttuvassa koulumaailmassa.

Mikäli lisätunti on lukittu keinoksi puuttua osaamistason laskuun, tulisi sen sijoittelussa luottaa tutkittuun tietoon. Perusta lukukäsitteille ja laskutaidolle alkaa muodostua jo varhaislapsuudessa ja kouluun tultaessa lapsilla on jo eroja matematiikan osaamisessa. Oppiaineena matematiikka on hierarkkinen kokonaisuus, jossa uudet käsitteet voidaan oppia vain aiemmin opitun päälle. Numerotietoisuus ja peruslaskutoimitusten sujuva osaaminen luovat pohjan myöhemmälle matematiikan oppimiselle ja ovat siksi taitoja, jotka tulisi saavuttaa jo vuosiluokilla 1–2. Myöhemmin matematiikan hierarkkisuus, symbolikieli, merkinnät ja algoritminen ajattelu korostuvat. Haasteet perustaidoissa alkavat näkyä nopeasti kasvavina tasoeroina, ja niitä on vaikeaa paikata myöhemmin. Tasoerojen pienentäminen on helpointa silloin, kun ne eivät ole vielä päässeet muodostumaan suuriksi. Jotta matematiikan opetukseen osoitetulla lisätunnilla

saavutettaisiin sille asetettuja tavoitteita mahdollisimman tehokkaasti, MAOL ry näkee, että se tulisi sijoittaa mahdollisimman varhaiseen vaiheeseen lapsen opintietä. Sijoittaminen vuosiluokille 1–2 on siten parempi ratkaisu kuin sijoittaminen vuosiluokille 3–6. Näin toimien vahvistetaan valtakunnallisen tasa-arvon toteutumista ja pienennetään lasten välille syntyviä tasoeroja, jotka koulutien aikana myöhemmin kärjistyvät.

MAOL ry vaatii lisäksi, että lisätuntia ei nähdä kaiken ratkaisevana lääkkeenä, vaan hallitus etsii aktiivisesti tutkittuun tietoon perustuvia ratkaisuja, joilla matematiikan osaamistason lasku pysäytetään ja suunta käännetään.

MAOL ry

Ylivuori Tarja-Leena
Matemaattisten Aineiden Opettajien Liitto MAOL ry